



Adelin Decraene leeft nauw verbonden met mens en natuur, zijn inspiratie voor z'n bronzen beelden. Hij boetseert ze traagzaam en bedachtzaam tot onthechte getuigen van een dieper bestaan, voorbij de momentopname van de eerste ervaring. Zijn ingehouden gedrevenheid probeert hij door te geven aan jonge mensen. Hij stimuleert hen om een eigen vormtaal te ontdekken in hun zoektocht naar identiteit.

Toon Osaer

'Als wereldse monnik neem ik deel aan het bestaan'

ADELIN DEGRAENE

THUIS in zijn atelier ontvangt de kunstenaar ons. De Oost-Vlaamse boerenzoon vond werk in een Brugse school, maar zijn afkomst verloochent hij niet. Hij huist dicht bij de natuur in een uithoek aan de rand van het Bulskampveld, een natuurgebied van 650 hectare. Enthousiast laat hij ons zijn wijde tuin ontdekken waar hij een moestuin koestert.

Niet de groenten voeren ons naar Hertseberge, wel zijn sculpturen. Een rondgang langs de beelden in de tuin geeft ons een impressie van zijn artistieke oeuvre. Bij elk beeld hoort een indringend verhaal, nauwgezet, met trefzekere details en toch gebald tot de essentie.

- Hoe blikt een vijftiger terug op het ontluiken van zijn artistieke roeping?

Ik was een boerenkind en ging daar helemaal in op. Ik wilde regent landbouw worden en schreef me als vijftienjarige in voor de landbouwschool. Kort vóór ik naar Sint-Niklaas zou trekken, kregen we echter het bezoek van een oud-onderwijzer. Mijn moeder uitte twijfels over mijn keuze. Ze kwam op de proppen met een map met mijn tekeningen en vroeg de wijze onderwijzer of een artistieke opleiding niet meer aangevoelen leek. En dat voor een vrouw die naar onze huidige normen ongeletterd was!

Ik was aan het melken en werd naar binnen geroepen. Ik kreeg er te horen dat ik naar Sint-Lucas mocht, al had ik zelf nooit zover durven denken. Tot op haar sterfbed is mijn moeder me van zeer nabij blijven volgen in 'de stiel' die ik van haar heb gekregen, net zoals ik mijn artistieke aanleg van haar heb.

Later - ik was 43 - herinnerde ik mij plotseling een beeld uit mijn jeugd, dat ik nu beschouw als het begin van mijn artistieke roeping. Het is een zomerse dag. Ik loop over het erf en moeder staat in de open staldeur. Ze roept me en toont me

de prachtige witte koe in barensweeën. Met een licht gebogen hand wijst ze naar de volle uier van de koe en zegt: „Manneke, kijk eens hoe mooi dat is.“ Het ging toen niet om de koe, maar om een veel diepere kosmische ervaring, die zij wist te duiden met een handgebaar dat boekdelen sprak.

- Tekeningen openen de weg, maar uiteindelijk koos u voor beelden?

De hang naar de kleiaarde zit vast aan mijn verleden. Als landbouwerskind kreeg ik de kans me zeer intens met de natuur te verbinden, doorheen de boerenarbeid. Dat doe je naderhand niet zomaar uit als een kledingstuk. Die verbondenheid laat je niet los.

De uiteindelijk keuze voor brons kwam er omdat door die techniek de sporen van de vingers in de kleiaarde het best bewaard blijven. En het gaat toch om het vingerwerk. Wat ik in het beeld vanuit mijn handen heb doorgevoerd, wordt het best bestendigd in de verloren-wastechniek. Door de siliconenmoule krijg je een perfecte afdruk van de klei.

- Uw werk straalt een zekere ascese uit, een eenvoud en puurheid die contrasteren met de samenleving. Doet u dat bewust?

Ascese is belangrijk. Ik probeer als wereldse monnik deel te nemen aan het bestaan.

Dat is niet gezocht. Het is veeleer een hunker naar die laag van leven, dan wel dat ik mij dit bewust zou opleggen. Ik laat ook heel bewust de tijd zijn werk doen. Als het sneller zou moeten gaan, zou ik nooit de verschillende lagen kunnen ontdekken en doordringen tot de diepste laag. Ook de onontbeerlijke contacten met diegene die je boetseert dienen gespreid in de tijd. Anders blijft het bij snapshots en een mens is zoveel dieper dan die ene vluchtige momentopname. Ik wil zoveel mogelijk van dat hele leven in mijn werk leggen. Dat heeft tijd nodig. Weet je, over zo'n levensgrote figuur doe ik een jaar. Soms werk ik na-

dien nog driehonderd uren op het wasmodel. Van mijn directeur in Sint-Lucas leerde ik: de tijd zal niet respecteren wat zonder hem is gemaakt.



© Violet Corbett-Brock

- Valt er als kunstenaar nog te genieten wanneer je zo gedreven bezig bent?

Een zeldzame keer maak ik al eens iets in opdracht, en dan kun je niet altijd even ver gaan als je zou willen. De opdrachtgever moet er nog bij kunnen. Maar eigenlijk beleef ik het grootste genoegen als ik door de verschillende lagen naar de kern kan doordringen. Ik wil werkelijk al die stappen zetten vanuit een innerlijke gedrevenheid.

- U geeft ook les. Kunt u die gedrevenheid overbrengen op jonge mensen?

Jongeren vragen er naar: Ze zijn niet gediend van leerkrachten die koel en vakmatig voor hen staan. Ze hunkeren naar begeleiders, naar mensen die heel ver met hen willen meegaan. Het is allicht het privilege van leerkrachten plastische opvoeding om daaraan te kunnen meewerken. Met meer oog voor wie ze worden, dan wat ze worden. Ik geloof dat in vele jongeren een roeping aanwezig is.

Alleen onderdrukken we die te dikwijls.

Het komt erop aan het diepere dat in ieder van hen verborgen zit op het juiste moment naar boven te laten komen, zodat zich dat kan ontwikkelen. Ook zoiets vergt tijd. Het gebeurt wel eens dat oud-leerlingen bij me in de les komen binnenwaaien. Dan leg ik de les stil en laat hen hun verhaal doen. De impact daarvan is soms veel dieper dan die van een goed voorbereide les.

- Inspireren leerlingen op hun beurt ook uw werk?

Ongetwijfeld. De wisselwerking tussen wat hen en mij drijft en bezielt is heel bijzonder en vind je ongetwijfeld terug in mijn werk. Zeker iets van hun verlangen. Soms denk ik wel eens: „Wat zal met mijn werk gebeuren wanneer die relatie wegvalt? Wie zal mij dan inspireren?“

Die wisselwerking gaat heel diep. Dit jaar heb ik voor het eerst een dove jongen in de klas. Een echte denker. Hij vertrouwde me onlangs toe het plastische probleem te willen onderzoeken van een liggend figuur, een staand figuur en een zittend figuur. Toen ik dat hoorde was ik stomverbaasd, omdat dit precies de problemen

zijn die ik me heb eigen gemaakt. Ik dacht immers zelf deze zomer te beginnen met de beeldende problemen van een zittend figuur, wat totaal andere problemen stelt dan het liggende en staande figuur.

Als zo'n wisselwerking kan, dan is dat voor mij een duidelijk bewijs van echte overdracht. Als zoveel overdracht mogelijk is door de diepe ontmoeting met elkaar, dan hoeven we niet pessimistisch te zijn. Dan is er, ondanks de vele duistere geruchten in onze wereld, nog hoop.

- Koestert u nog dromen?

Ik had een heel goed contact met de vroegere baas van het katholiek onderwijs, mgr. Daelemaans, van wie ik een borstbeeld boetseerde. Die man was een visionair en was als beleidsman de eerste om te begrijpen hoe belangrijk de beeldtaal is om diepte te ontwikkelen in een mensenleven. Maar zoals elke taal moet je die aanleren in een ononderbroken proces, van de kleuterklas tot de volwassenheid. Ik hoop dat ons onderwijs ooit de kans zal bieden om zich die taal eigen te maken, zonder onderbreking in een gestage opbouw. In alle jaren van elke richting.